

Posudek oponenta disertační práce PhDr. Petry Skřivánkové
„Vybrané psychologické aspekty posuzování rizika spáchání násilí
u mladistvých v České republice“

předkládané v roce 2022 na Katedře psychologie FF UK v Praze

I. Stručná charakteristika práce

Předkládaná disertační práce se má přispět ke zkvalitnění procesu posuzování rizika páchaní násilí u mladistvých. Autorka se v teoretické části práce zabývá vývojovým obdobím adolescence z pohledu biologického, socio-emočního a kognitivního. V další kapitole je ponechán prostor pro definování agrese a násilí u mladistvých. Autorka popisuje vybrané rizikové faktory páchaní násilí u mladistvých, jakož i ty protektivní. Závěrem autorka uvádí konkrétní diagnostické nástroje sloužící k jeho posouzení a pozornost je věnována zejména kontextu používání škály SAVRY.

Empirická část práce v sobě zahrnuje vícero výzkumných záměrů. V první řadě se jedná o standardizaci nástroje SAVRY – zjištění reliability a validity. Dále se jedná o zjištění souběžné validity této škály se škálou agresivity SADSS. V další části na základě faktorové analýzy škály SAVRA autorka popisuje třífaktorový model – maladaptace, aktivní a pasivní účast jedince na násilném a disociálním chování. Uvádí zde také kriminogenní a protektivní faktory, včetně osobnostních rysů, které souvisejí s mírou rizika páchaní násilí u této populace. Závěrem je pak sestaven profil typického násilníka.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Předloženou disertační práci vnímám jako přínosnou a kvalitně zpracovanou po teoretické, výzkumné i praktické stránce. Jednotlivé kapitoly jsou přehledně, logicky a adekvátně členěny. Autorka v teoretické části pracovala s rozsáhlým množstvím našich zahraničních titulů, včetně elektronických zdrojů. Výzkumná část práce je rovněž zpracována na požadované úrovni. Na základě uvedených zjištění jsou navrženy směry dalšího možného výzkumu v této oblasti a rovněž popsán jejich přesah do psychologické praxe.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

Uvedená teoretická východiska práce a klíčové pojmy jsou srozumitelně popsány a vysvětleny. Autorce se podařilo v přehledné formě a sdělném obsahu vyjádřit podstatné souvislosti. Členění jednotlivých kapitol pokládám za adekvátní a logické.

V rámci empirické části práce jsou srozumitelně uvedeny cíle práce, výzkumné otázky a výzkumné hypotézy (str. 61-62). Rovněž charakteristiky výzkumného souboru, užitých metod a postupů jsou podrobně popsány a doplněny okolnostmi výzkumu. Metody zpracování dat (zjišťování validity, reliability, faktorová analýza, korelace...) jsou vhodně zvoleny a popsány. Výsledky svého výzkumu autorka prezentuje v přehledných tabulkách a grafech a doplňuje interpretacemi a vlastním hodnocením. Za velmi přínosnou hodnotím kapitolu „Diskuse“, kde autorka porovnává získané výsledky s výsledky dosavadních publikovaných studií a uvádí limity své práce.

Z formálního hlediska nemám k práci připomínky. Text je přehledně členěný, rovněž je v závěru práce uveden seznam užitých tabulek a grafů. Pokud jsou v textu použity zkratky, zjeměna v kapitole 3.6 pak jsou vysvětleny přímo v textu. Text je srozumitelný a čtivý.

Množství užitých literárních pramenů a elektronických zdrojů je přiměřené a aktuální. Autorka je dobře cituje v textu i v seznamu literatury. Metodologie sběru a analýzy dat je koherentní a jednotlivé kroky odůvodněné a dobře provedené. Interpretace výsledků, kterou autorka předkládá vyplývá z výsledků empirického výzkumu a pramenů, o něž se práce opírá.

Vlastní přínos práce vnímám v několika rovinách. V první jde o adaptaci metody SAVRY na české poměry, její standardizace a zjištění její validity a reliability. V druhé pak na základě faktorové analýzy určení třífaktorového modelu rozdělení škály – maladaptace, aktivní a pasivní účast jedince na násilném a disociálním chování. V další na to navazuje možnost aktivního využití nástroje pro diagnostiku a následnou včasnou intervenci v rámci prevence nežádoucího chování. V neposlední rovině pak jde o zjištění, které kriminogenní a protektivní faktory a osobnostní rysy mohou souviset s mírou rizika páchaní násilí u této populace.

IV. Dotazy k obhajobě

Proč autorka zvolila pro postižení osobnostních charakteristik právě metodu HSPQ?

Jaká rizika mohou být v poměrně velkém věkovém rozmezí zkoumaného souboru 12 – 18let z pohledu zkoumaných proměnných?

Jaké jsou možnosti využití typologie adolescentů – násilníků v praxi a jaká to s sebou může přinášet rizika?

V. Závěr

Předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a předběžná klasifikace prospěla.

28. července 2022

PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D.